

Instructie voor de Molenaars op de Winschoter Watermolens

Art. 1

De Molenaars zullen het geheele Jaar door - bij genoegzame Wind - en zulks nodig zijnde - moeten malen, zoowel bij Nacht als bij dag - zij zullen gehouden zijn zich aan het Algemeen reglement van het peilmalen te houden, alle overtredingen daartegen zullen voor hunne eigene Rekening zijn.

Art. 2

Ingevalle daartoe door menigvuldig water gedrongen de Volmagten verkiezen dat er iedere Nacht gemalen wordt, en daartoe genoegzame wind is, zullen de Volmagten bevoegd zijn, iemand ter hulpe van de Watermolenaars te stellen. Dezen persoon zal bij de Molenaars huisvesting hebben alsmede genot van licht en vuur waarvoor aan de Molenaars geene vergoeding zal worden gegeven.

Art. 3

Gedurende den tijd dat de Molens malen zullen de Molenaars onder geen Voorwendsel hoegenaamd buiten den molen mogen gaan, zullen zij zelfs het benodigde eten en drinken in den Molen moeten nuttigen - ieder overtreding in dezen zal worden gestraft met eene boete van drie Guldens intehouden op het loon, zullende de Molenaars voor deszelve helpers moeten instaan. De Molenaar die bevonden wordt in dezen twee malen breukvallig te zijn, zal dadelijk van den Molen worden ontzet.

Art. 4

Wanneer de Molens niet kunnen malen en in het zomersaisoen gedurende eenige tijd niet behoeven te malen, zullen de Molenaars de zeilen droog maken - afnemen, en in den Molen ophangen. en de Roeden van de borden ontdoen.

De Molens zullen altoos op de wind gekruid moeten staan en met vang, pal en touwen ter degen vast gemaakt moeten worden, ten einde bij opkomende buijen of onweder schaden te voorkomen, - als er niet gemalen wordt zal de Molen behoorlijk gesloten moeten worden. In den Wintertijd zal het ijs moeten worden gekapt, de sneeuw weggenomen, ten einde geen hinder aan het opmalen van het Water te veroorzaken of het werk te benadeelen, zullende de bannen en Waterroosters van alle voordrijvende vuilnissen gezuiverd moeten worden.

Art. 5

De Molenaars zullen op de hen aanvertrouwde Molens goed toezicht moeten houden, en zorgen, dat dezelve zoo wel van binnen als van buiten in alle deelen schoon en zindelijk blijven - de Molenberg en de uitloopbannen zullen zij behoorlijk met aanvulling van aarde of zand moeten onderhouden en de daarin ontstane laagten vullen, de verzakkingen of holligheden, die zich bij de muren, bannen - of andere plaatsen mogten opdoen, zullen zij dadelijk moeten vullen en ter deege aanstampen, en hiertoe benodigde gereedschappen zullen zij zich zelve aanschaffen.

Art. 6

Indien zulks door Dijkzigtters of Volmagten gevorderd wordt, zullen de Molenaars al het hen aangewezen houtwerk in en om den Molen moeten teren, de zoogenaamde Klieve met den aankleve van dien zal in het bijzonder door de Molenaar van de Molen Numero Twee moeten worden geteerd, de benodigde Teer en gereedschappen op aanwijs door de Molenaars te halen.

Art. 7

De Molenaars zullen voor alles wat tot de Molen in eenige betrekking staat, en in het bijzonder op de gaande werken nauwkeurig toezicht houden, van alle daaraan ontstaande gebreken, zullen zij aan de Volmagten dadelijk kennis moeten geven. -

Bij alle herstellingen aan de Molens of behuizingen zullen de Molenaars de Werk en Timmerlieden de noodige hulp en dienst verleenen, zij zullen behoorlijke aantekening houden van den tijd, welken er door anderen gewerkt wordt, - Voor het een en ander zullen zij geene extra belooning genieten.

Art. 8

De Molenaars zullen geene Eenden, Ganzen of ander gevogelte mogen houden, alleen zullen zij niet meer dan zes hoenders en eene Haan ieder mogen aanhouden.

Art. 9

De Molenaars zullen hebben de vrije bewoning van de Molenhuizen, benevens het gebruik der daarbij behoorende tuingronden, - voorts jaarlijks tien kannen raapoly, om daarvan in de Lamp te branden – en de potten in den Molen te voorzien, alsmede het benodigde Smeer voor de gaande werken.

Art. 10

Bovendien genieten de Molenaars tot jaarlijksche belooning – die van numero Een de Som van Zestig Guldens, en die van numero twee de som van Zeventig Guldens, aan hen door den Schatbeurder in vier gedeelten te betalen, ingevalle daartegens door Volmagten geene bedenkingen worden gemaakt.

Art. 11

Indien de Molenaars aan hunne verplichtingen niet voldoen, zal het aan Volmagten en Dijkzigtters vrij staan dezelve daarvan dadelijk te ontzetten en doen verhuizen zonder regtsmiddelen aantewenden.

Art. 12

Het zal zowel de Molenaars als de Dijkzigtters of Volmagten vrij staan elkander wederkeerig den dienst op te zeggen, mits zulks geschiedde drie Maanden voor Mey van ieder jaar.

Art. 13

Ingevallye van ontzetting zal den Molenaar dadelijk het werk moeten staken, de sleutels der Molen overgeven en de behuizinge binnen drie dagen moeten verlaten, zullende den nieuwe Molenaar of degeene die provisioneel met het werk wordt belast tevens genot van de behuizinge hebben. De ontzette Molenaar zal de aanwezige Tuinvruchten moeten achterlaten, en bovendien vergoeden alle kosten en schaden door zijn doen of laten veroorzaakt.

De ondergeteekende Klaas Jeltens Wind verklaard de bovenstaande Instructie te kennen en daarop zijne bediening als watermolenaar te hebben aanvaard, february 1840.

[Klaas Jeltens Wind, 1802-1878, molenaarsknecht, van 1840 tot circa 1849 watermolenaar]